

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

11. juni 2015 *

»Præjudiciel forelæggelse — samarbejde om civile retlige spørgsmål — forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter — forordning (EF) nr. 1393/2007 — artikel 1, stk. 1 — begrebet »civile og kommercielle sager« — statens ansvar for acta jure imperii«

I de forenede sager C-226/13, C-245/13, C-247/13 og C-578/13,

angående fire anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, hvoraf tre er indgivet af Landgericht Wiesbaden (Tyskland) ved afgørelser af 16. og 18. april 2013, indgået til Domstolen henholdsvis den 29. april 2013, den 2. maj 2013 og den 3. maj 2013, og en er indgivet af Landgericht Kiel (Tyskland) ved afgørelse af 25. oktober 2013, indgået til Domstolen den 15. november 2013, i sagerne

Stefan Fahnenbrock (sag C-226/13),

Holger Priestoph (sag C-245/13),

Matteo Antonio Priestoph (sag C-245/13),

Pia Antonia Priestoph (sag C-245/13),

Rudolf Reznicek (sag C-247/13),

Hans-Jürgen Kickler (sag C-578/13),

Walther Wöhlk (sag C-578/13),

Zahnärztekammer Schleswig-Holstein Versorgungswerk (sag C-578/13)

mod

Hellenische Republik,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Tizzano (refererende dommer), og dommerne S. Rodin, E. Levits, M. Berger og F. Biltgen,

generaladvokat: Y. Bot

* Processprog: tysk.

justitssekretær: fuldmægtig M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 15. oktober 2014,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Stefan Fahrenbrock, Holger Priestoph, Matteo Antonio Priestoph, Pia Antonia Priestoph og Rudolf Reznicek ved Rechtsanwalt F. Braun
- Hans-Jürgen Kickler og Walther Wöhlk samt Zahnärztekammer Schleswig-Holstein Versorgungswerk ved Rechtsanwalt O. Hoepner
- den græske regering ved D. Kalogiros, S. Charitaki, A. Karageorgou, S. Lekkou, M. Skorila og E. Panopoulou, som befuldmægtigede
- Europa-Kommissionen ved B. Eggers og A.-M. Rouchaud-Joët, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 9. december 2014,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 1, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 (EUT L 324, s. 79).
- 2 Anmodningerne er blevet indgivet i forbindelse med fire tvister mellem på den ene side Stefan Fahrenbrock i sag C-226/13, Holger Priestoph, Matteo Antonio Priestoph og Pia Antonia Priestoph i sag C-245/13, Rudolf Reznicek i sag C-247/13 samt Hans-Jürgen Kickler, Walther Wöhlk og Zahnärztekammer Schleswig-Holstein Versorgungswerk i sag C-578/13 og på den anden side Helleniske Republik (den græske stat) vedrørende søgsmål med påstand om enten erstatning for manglende opfyldelse af rådigheds- og ejendomskrav, at de oprindelige, forfaldne kontraktmæssige forpligtelser opfyldes, eller skadeserstatning.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Følgende fremgår af anden, sjette, syvende og tiende betragtning til forordning nr. 1393/2007:
 - »(2) For at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, er det nødvendigt at forbedre og fremskynde fremsendelsen af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager til forkyndelse mellem medlemsstaterne.
- [...]
- (6) En effektiv og hurtig afvikling af de civile procedurer kræver, at retslige og udenretslige dokumenter fremsendes direkte og ved hjælp af hurtige midler mellem de af medlemsstaterne udpegede lokale instanser. [...]

(7) En hurtig fremsendelse forudsætter, at alle egnede midler anvendes, dog under overholdelse af visse krav vedrørende det modtagne dokumentes læselighed og pålidelighed. [...]

[...]

(10) For at denne forordning kan fungere efter hensigten, bør det kun i undtagelsestilfælde være muligt at nægte at forkynde dokumenter.«

4 Forordningens anvendelsesområde er defineret på følgende måde i forordningens artikel 1, stk. 1:

»Denne forordning finder anvendelse i civile og kommercielle sager, hvor et retsligt eller udenretsligt dokument skal sendes fra en medlemsstat til en anden for at blive forkyndt dér. Den omfatter i særdeleshed ikke spørgsmål vedrørende skat, told eller administrative anliggender eller statens ansvar for handlinger og undladelser under udøvelse af statsmagt (acta jure imperii).«

5 I nævnte forordnings artikel 3 er fastsat:

»Hver medlemsstat udpeger en central enhed, som har til opgave:

- a) at give oplysninger til de fremsendende instanser
- b) at søge løsninger på vanskeligheder, som måtte opstå i forbindelse med fremsendelse af dokumenter med henblik på forkyndelse
- c) i undtagelsestilfælde, på anmodning af den fremsendende instans at sende en anmodning om forkyndelse videre til den kompetente modtagende instans.

Forbundsstater, stater med flere retssystemer og stater med autonome territoriale områder kan udpege flere centrale enheder.«

6 Samme forordnings artikel 4, stk. 1, fastsætter:

»Retslige dokumenter fremsendes direkte og hurtigst muligt mellem de instanser, der er udpeget i medfør af artikel 2.«

7 Artikel 6, stk. 3, i forordning nr. 1393/2007 bestemmer:

»Hvis anmodningen om forkyndelse klart falder uden for denne forordnings anvendelsesområde, eller hvis forkyndelse er umulig, fordi de formelle krav ikke er opfyldt, returneres anmodningen og de fremsendte dokumenter til den fremsendende instans straks efter modtagelsen sammen med meddelelsen om returnering under anvendelse af formularen i bilag I.«

Græsk ret

8 Lov nr. 4050/2012 af 23. februar 2012 med overskriften »Bestemmelser om ændringer med obligationsindehavernes samtykke vedrørende værdipapirer, som er udstedt af eller garanteres af den græske stat« (FEK A' 36/23.2.2012), angiver de nærmere vilkår for restrukturering af obligationer udstedt af den græske stat. Det fremgår af forelæggelsesafgørelserne, at denne lov i det væsentlige fastsætter regler om fremsættelse af et tilbud om restrukturering til indehaverne af visse græske statsobligationer, og om indførelse af en restruktureringsklausul, også kendt under betegnelsen »CAC« (»collective action clause«), der tillader at ændre, gennem afgørelser vedtaget med et kvalificeret flertal, værdipapirernes oprindelige udstedelsesvilkår for restgælden, som også kan pålægges mindretallet.

- 9 Ifølge denne lovs artikel 1, stk. 4, kræver ændringen af de omhandlede værdipapirer, at der samlet er et quorum, der repræsenterer halvdelen af det samlede antal udstående obligationer og et kvalificeret flertal svarende til to tredjedele af deltagerkapitalen.
- 10 Den nævnte lovs artikel 1, stk. 9, bestemmer, at en restruktureringsklausul, hvorefter den beslutning, der vedtages af obligationsindehaverne, om at godkende eller afslå det af den græske stat fremsatte tilbud om restruktureringsklausul, finder anvendelse erga omnes, er bindende for samtlige de berørte obligationskreditorer og ophæver alle modstridende almindelige eller specielle love, administrative beslutninger og kontrakter.

Tvisterne i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 11 Sagsøgerne i hovedsagerne, der alle har bopæl i Tyskland, havde erhvervet obligationer udstedt af Hellenische Republik, som blev indsat på deres værdipapirkonti, der administreres af banker.
- 12 Efter vedtagelsen af lov nr. 4050/2012 fremsatte Hellenische Republik i februar 2012 et tilbud om ombytning af obligationslånene over for sagsøgerne i hovedsagerne, som navnlig fastsatte en ombytning af græske statsobligationer med nye statsobligationer med en væsentlig lavere nominel værdi. For at denne ombytning kunne få virkning var det fastsat, at de private kreditorer skulle give deres udtrykkelige accept.
- 13 Selv om ingen af sagsøgerne i hovedsagerne afgav en sådan accept, foretog Hellenische Republik ikke desto mindre i marts 2012 den foreslåede ombytning og har, til trods for sagsøgernes indsigelser, ikke overgivet de obligationer, der var deponeret på de sidstnævntes værdipapirkonti, til deres besiddelse igen. I mellemtiden forfaldt de obligationer, som er omhandlet i sag C-578/13, til betaling.
- 14 Under disse omstændigheder anlagde sagsøgerne i hovedsagerne sag ved de forelæggende retter mod Hellenische Republik med påstand om enten erstatning for manglende opfyldelse af rådigheds- og ejendomskrav, at de oprindelige, forfaldne kontraktmæssige forpligtelser opfyldes, eller skadeserstatning.
- 15 Under proceduren vedrørende forkyndelse af disse søgsmål for Hellenische Republik som sagsøgt opstod der spørgsmål om, hvorvidt de samme søgsmål vedrørte civile og kommercielle sager, eller om det havde en handling eller en undladelse fra statens side under udøvelse af statsmagt som mål, som omhandlet af artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007.
- 16 I de tvister, der er omhandlet i sagerne C-226/13 og C-247/13, har Landgericht Wiesbaden navnlig anmodet Bundesamt für Justiz (Forbundsjustitskontoret) om, at denne forkynder de pågældende søgsmål for sagsøgte i overensstemmelse med den procedure, der er fastsat i forordning nr. 1393/2007. I forbindelse med denne anmodning udtrykte Bundesamt für Justiz tvivl om, hvorvidt disse søgsmål kunne kvalificeres som vedrørende civile og kommercielle sager i forordningens forstand. Som følge heraf nægtede Bundesamt für Justiz at forkynde de nævnte søgsmål og krævede af Landgericht Wiesbaden, at denne forinden fastslog, om de omhandlede tvister vedrører civile og kommercielle sager eller ej.
- 17 I den tvist, der er omhandlet i sag C-245/13, bygger Landgericht Wiesbaden ligeledes sin tvivl på Bundesamt für Justiz' bedømmelse i lignende sager.
- 18 Hvad angår tvisten i hovedsagen i sag C-578/13 traf Landgericht Kiel, der fandt, at forordning nr. 1393/2007 ikke var anvendelig i den foreliggende sag, bestemmelse om, at Bundesministerium der Justiz (Forbundsjustitsministeriet) skulle lade forkyndelsen foretage ad diplomatisk vej. Ministeriet returnerede imidlertid anmodningen om forkyndelse, uden at den var blevet foretaget, med henvisning til afgørelserne om præjudiciel forelæggelse i sagerne C-226/13, C-245/13 og C-247/13.

- 19 De to forelæggende retter ønsker følgelig oplyst, om tvisterne i hovedsagerne angår civile og kommercielle sager som omhandlet i artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007. Ifølge disse afhænger besvarelsen af dette spørgsmål af kvalificeringen af de for dem verserende tvister. I det foreliggende tilfælde har sagsøgerne i hovedsagerne på den ene side anlagt søgsmål, på civilretligt grundlag, nærmere bestemt med påstand om enten erstatning for manglende opfyldelse af rådigheds- og ejendomskrav, at de oprindelige, forfaldne kontraktmæssige forpligtelser opfyldes, eller skadeserstatning. På den anden side er de kontraktuelle vilkår for udstedelsen af de græske obligationslån blevet ændret med vedtagelsen af lov nr. 4050/2012, hvilket kunne give anledning til at formode, at denne stat havde handlet under udøvelse af sin statsmagt.
- 20 Under disse omstændigheder har Landgericht Wiesbaden, i sagerne C-226/13, C-245/13 og C-247/13, besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål, der er affattet enslydende i de tre sager:
- »Skal artikel 1 i [forordning nr. 1393/2007] fortolkes således, at et søgsmål, ved hvilket en person, der havde købt obligationer udstedt af sagsøgte, som blev opbevaret i sagsøgerens værdipapirdepot hos [dennes bank], og med hensyn til hvilke sagsøgeren ikke havde accepteret det tilbud om ombytning, som sagsøgte fremsatte ultimo februar 2012, har rejst krav om en erstatning svarende til værdiforskellen, henset til den ombytning af sagsøgerens obligationer, der på trods heraf blev foretaget i marts 2012, og som var økonomisk ufordelagtig for sagsøgeren, skal anses for en »civil og kommerciel sag« i forordningens forstand?»
- 21 Landgericht Kiel besluttede i sag C-578/13 ligeledes at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 1 i [forordning nr. 1393/2007] fortolkes således, at et søgsmål, hvorved en person, der har erhvervet sagsøgtes statsobligationer, over for sagsøgte har gjort et betalingskrav gældende i form af opfyldelses- og skadeserstatningskrav, skal anses for en »civil og kommerciel sag« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordningens artikel 1, stk. 1, første punktum, når denne person ikke har accepteret det tilbud om ombytte, som sagsøgte fremsatte ultimo februar 2012, og som blev muliggjort ved [lov nr. 4050/2012]?
- 2) For så vidt angår et søgsmål, som grundlæggende støttes på en påstand om, at [lov nr. 4050/2012] er uden virkning eller ugyldig, er der da tale om en stats ansvar for handlinger og undladelser under udøvelse af statsmagt i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i [...] artikel 1, stk. 1, andet punktum, i forordning nr. 1393/2007?»
- 22 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 5. juni 2013 blev sagerne C-226/13, C-245/13 og C-247/13 forenet med henblik på den skriftlige forhandling, den mundtlige forhandling og dommen. Ved kendelse af 10. december 2013 blev sag C-578/13 forenet med de nævnte sager med henblik på den mundtlige forhandling og dommen.

Om de præjudicielle spørgsmål

Formaliteten

- 23 Ifølge Europa-Kommissionen kan de præjudicielle anmodninger i sagerne C-226/13, C-245/13 og C-247/13 ikke antages til realitetsbehandling. Idet disse anmodninger ikke præciserer den omhandlede påståede handling foretaget under udøvelse af statsmagt, og idet de indeholder unøjagtigheder med hensyn til det pågældende tilbud om ombytning, redegør de således ikke tilstrækkeligt og korrekt for de faktiske omstændigheder i hovedsagerne.

- 24 Selv om det i det foreliggende tilfælde antages, at en sag kunne anses for at være indbragt for den forelæggende ret i artikel 267 TEUF's forstand, har denne ret desuden kun forespurgt Domstolen om den omstændighed, at Bundesamt für Justiz, i sin egenskab af »central enhed« som omhandlet i artikel 3 i forordning nr. 1393/2007, havde nægtet fremsendelsen af sagsøgerne i hovedsagernes anmodninger til de græske myndigheder og havde anmodet den nævnte ret om forinden at træffe endelig afgørelse om karakteren af de omhandlede søgsmål. Da en sådan central enhed imidlertid ikke må modsætte sig en fremsendelsesansøgning fra den kompetente nationale ret, er det rejste spørgsmål ikke relevant for løsningen af de i sagerne omhandlede tvister.
- 25 I denne henseende bemærkes, at der ifølge fast retspraksis er formodning for, at de spørgsmål om EU-retten's fortolkning, som den nationale ret har forelagt på baggrund af de retlige og faktiske omstændigheder, som den har ansvaret for at fastlægge – og hvis rigtighed det ikke tilkommer Domstolen at efterprøve – er relevante. Domstolen kan kun afvise en anmodning om en præjudiciel afgørelse fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en saglig korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (dom Rohm Semiconductor, C-666/13, EU:C:2014:2388, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).
- 26 I den foreliggende sag er det indledningsvis tilstrækkeligt at konstatere, at det klart fremgår af forelæggelsesafgørelserne, at den påståede handling foretaget under udøvelse af statsmagt i hovedsagerne består af en ensidig ændring med tilbagevirkende kraft af de betingelser, der gælder for obligationer udstedt af Hellenische Republik, som blev muliggjort ved lov nr. 4050/2012.
- 27 Hvad dernæst angår de påståede unøjagtigheder i redegørelsen for indholdet af Hellenische Republiks tilbud om ombytning er det tilstrækkeligt at bemærke, at det ikke tilkommer Domstolen, men den nationale ret, at fastslå de faktiske omstændigheder, der har givet anledning til tvisten, og at fastslå, hvilke konsekvenser disse har for den afgørelse, som denne ret skal træffe (dom Traum, C-492/13, EU:C:2014:2267, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis).
- 28 Det fremgår desuden ikke klart, at en fjernelse af den tvivl, som den forelæggende ret har givet udtryk for i sagerne C-226/13, C-245/13 og C-247/13 med hensyn til kvalificeringen af de tvister, der verserer for disse, som civile og kommercielle sager, ikke er relevant for afgørelsen af disse tvister. Anvendeligheden af forordning nr. 1393/2007 og den videre behandling af sagerne ved den nævnte ret med hensyn til den forkyndelse, som det påhviler denne at sikre, afhænger således netop af fjernelsen af disse tvivl.
- 29 Den omstændighed, at den forelæggende ret gav udtryk for sådanne tvivl på grund af de handlinger, som Bundesamt für Justiz foretog, som af Kommissionen anses for at stride mod den nævnte forordning, kan ikke som sådan sætte spørgsmålstegn ved formodningen for, at de spørgsmål, som denne ret har rejst, er relevante.
- 30 For så vidt som Kommissionen synes at anfægte, at der ikke er nogen tvist, der verserer for den nationale retsinstans, der træffer afgørelse under udøvelsen af sine domstolsfunktioner, skal det bemærkes, at begrebet »[afsige] sin dom« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 267, stk. 2, TEUF, skal undergives en vid fortolkning for at undgå, at en række processuelle spørgsmål må anses for ikke at kunne antages til realitetsbehandling og ikke kunne fortolkes af Domstolen. Dette begreb skal dermed forstås således, at det omfatter hele den proces, der leder frem til den forelæggende rets dom, for at Domstolen skal kunne tage stilling til fortolkningen af alle de EU-retlige processuelle bestemmelser, som den forelæggende ret har pligt til at anvende med henblik på at afsige sin dom (jf. analogt dom Weryński, C-283/09, EU:C:2011:85, præmis 41 og 42).

- 31 I den foreliggende sag vedrører de i hovedsagerne omhandlede anmodninger reglerne om forkyndelse af de indledende processkrifter for den sagsøgte part. Den omstændighed, at disse anmodninger blev fremsat, allerede inden den kontradiktoriske fase blev indledt, er derfor uløseligt forbundet med de spørgsmål, som ønskes oplyst.
- 32 Henset til det ovenstående kan de præjudicielle spørgsmål antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

- 33 De forelæggende retter ønsker med de forelagte spørgsmål, som skal behandles samlet, nærmere bestemt oplyst, om artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at søgsmålene om erstatning for manglende opfyldelse af rådigheds- og ejendomskrav, opfyldelse af kontraktmæssige forpligtelser og skadeserstatning, som de i hovedsagerne omhandlede, der er anlagt af privatpersoner, der er indehavere af statsobligationer, mod den udstedende stat, henhører under begrebet »civile og kommercielle sager« i denne bestemmelses forstand.
- 34 For at kunne besvare disse spørgsmål skal det indledningsvis bemærkes, at hvad angår konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1978 L 304, s. 17), som ændret ved efterfølgende konventioner om nye medlemsstaters tiltrædelse af denne konvention (herefter »Bruxelleskonventionen«), har Domstolen, efter at have konstateret at Bruxelleskonventionens artikel 1 afgrænser dennes anvendelsesområde til »borgerlige sager, herunder handelssager«, uden at indholdet og rækkevidden af dette begreb dog defineres, fastslået, at det skal anses for at være et selvstændigt begreb, som skal fortolkes under hensyn dels til Bruxelleskonventionens mål og opbygning, dels til de almindelige principper, der kan udledes af de nationale retsordener under ét (dom Lechouritou m.fl., C-292/05, EU:C:2007:102, præmis 28 og 29 og den deri nævnte retspraksis).
- 35 Dernæst har Domstolen ligeledes fastslået, at idet artikel 1 i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001 L 12, s. 1) afgrænser dennes anvendelsesområde til det civil- og handelsretlige område, uden at indholdet og rækkevidden af dette begreb dog defineres, skal det anses for at være et selvstændigt begreb, som skal fortolkes under hensyn dels til den nævnte forordnings mål og opbygning, dels til de almindelige principper, der kan udledes af de nationale retsordener under ét (dom flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, præmis 24).
- 36 Endelig er det ydermere på grundlag af den omstændighed, at artikel 1, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 (EUT L 338, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 2216/2004 af 2. december 2004 (EUT L 367, s. 1), fastslår princippet om, at forordningens anvendelsesområde er afgrænset til »det civilretlige område«, uden at indholdet og rækkevidden af dette begreb dog defineres, at Domstolen har fastslået, at dette skal være genstand for en selvstændig fortolkning (jf. dom C, C-435/06, EU:C:2007:714, præmis 38 og 46).
- 37 Hvad imidlertid angår den i hovedsagen omhandlede forordning nr. 1393/2007 skal det bemærkes, at forordningens artikel 1, stk. 1, for det første bestemmer, at forordningen finder anvendelse i civile og kommercielle sager, og desuden tilføjer, at den i særdeleshed ikke omfatter statens ansvar for handlinger og undladelser under udøvelse af statsmagt (acta jure imperii).
- 38 For det andet definerer denne forordning hverken indholdet, rækkevidden eller begrebet »civile og kommercielle sager« og ej heller begrebet »acta jure imperii«.

- 39 Under disse omstændigheder må det konkluderes, at begrebet »civile og kommercielle sager« som omhandlet i artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007 ligeledes skal anses for at være et selvstændigt begreb, og at dette begreb bl.a. skal fortolkes under hensyn til forordningens mål og opbygning.
- 40 Hvad angår de mål, der forfølges med forordning nr. 1393/2007, fremgår det af anden betragtning til forordningen, at den tilsigter at forbedre og fremskynde fremsendelsen af retslige og udenretslige dokumenter, for at det indre marked kan fungere tilfredsstillende. Der henvises ligeledes til dette mål i sjette og syvende betragtning til den nævnte forordning, der bl.a. tilsigter en effektiv og hurtig afvikling af de retlige procedurer samt en hurtig fremsendelse af disse dokumenter. Samme forordnings artikel 4, stk. 1, fastsætter desuden, at retslige dokumenter fremsendes direkte og hurtigst muligt.
- 41 I denne forbindelse anføres det i tiende betragtning til forordning nr. 1393/2007, at »det kun i undtagelsestilfælde [bør] være muligt at nægte at forkynde dokumenter«. I overensstemmelse med forordningens artikel 6, stk. 3, returneres anmodningen om forkyndelse og de fremsendte dokumenter således til den fremsendende instans, hvis denne anmodning »klart falder uden for denne forordnings anvendelsesområde«.
- 42 Som Kommissionen med rette har anført, kan det imidlertid vise sig at være en kompliceret affære at sondre mellem de tvister, der henhører under civile og kommercielle sager, og de tvister, der ikke henhører under dette område, idet de f.eks. vedrører statens ansvar for handlinger og undladelser under udøvelse af statsmagt.
- 43 Med henblik på anvendelse af de andre forordninger eller konventioner, som de i denne doms præmis 34-36 anførte, træffes der i sådanne tilfælde normalt først afgørelse om dette spørgsmål, efter at alle berørte parter i den omhandlede tvist har haft lejlighed til at udtale sig om spørgsmålet, for at den ret, for hvilken sagen er indbragt, råder over alle de oplysninger, der er nødvendige for, at den kan træffe sin afgørelse.
- 44 Det forholder sig dog anderledes med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt en stævning vedrører civile og kommercielle sager som omhandlet i forordning nr. 1393/2007.
- 45 Dette spørgsmål skal nemlig nødvendigvis være afklaret endnu før de andre parter i sagen ud over sagsøgeren har modtaget forkyndelse af det nævnte dokument, eftersom det netop er svaret på det nævnte spørgsmål, som reglerne for forkyndelse af samme dokument afhænger af.
- 46 Under disse omstændigheder, og henset til de mål om hurtighed ved forkyndelse af retslige dokumenter, der forfølges med forordning nr. 1393/2007, skal den pågældende ret begrænse sig til en indledende undersøgelse af de, nødvendigvis ufuldstændige, oplysninger, som retten råder over med henblik på at fastslå, om den sag, der er rejst ved denne ret, henhører under civile og kommercielle sager eller under et område, der ikke er omfattet af denne forordning, idet resultatet af denne undersøgelse i overensstemmelse med forordningens artikel 1, stk. 1, naturligvis ikke kan foregribe de senere afgørelser, som den ret, for hvilken sagen er indbragt, skal træffe, navnlig med hensyn til sin egen kompetence og den pågældende sags realitet.
- 47 En sådan fortolkning af denne bestemmelse gør det ikke kun muligt at sikre den effektive virkning af forordning nr. 1393/2007, men bekræftes ligeledes af dennes ordning.
- 48 Med undtagelse af tilfælde, hvor det er umuligt at foretage forkyndelse af et retsligt dokument, fordi de formelle krav, der er fastsat i forordning nr. 1393/2007, ikke er opfyldt, er det nemlig kun såfremt anmodningen om forkyndelse af dette dokument klart ikke henhører under denne forordnings anvendelsesområde, at den modtagende instans er forpligtet til i overensstemmelse med forordningens artikel 6, stk. 3, at returnere denne anmodning til den fremsendende instans.

- 49 For at fastslå, om forordning nr. 1393/2007 finder anvendelse, er det således tilstrækkeligt, at den ret, for hvilken sagen er indbragt, finder, at det ikke er klart, at det for retten anlagte søgsmål ikke henhører under civile og kommercielle sager.
- 50 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt forordning nr. 1393/2007 finder anvendelse på søgsmål som de i hovedsagerne omhandlede, skal det bemærkes, at det fremgår af selve ordlyden af den nævnte forordnings artikel 1, stk. 1, at selv om visse tvister mellem en offentlig myndighed og en privatperson kan falde ind under forordningens anvendelsesområde, forholder det sig anderledes, når den offentlige myndighed handler under udøvelse af statsmagt.
- 51 For at kunne besvare dette spørgsmål skal det således undersøges, om retsforholdet mellem sagsøgerne i hovedsagerne og Hellenische Republik klart bærer præg af at være udtryk for udøvelse af en offentligretlig beføjelse fra debitorstatens side på en sådan måde, at forholdet indebærer, at staten udøver beføjelser, som rækker ud over, hvad der gælder efter de fælles retsregler, der finder anvendelse i forholdet mellem borgerne (domme *Préservatrice Foncière TIARD*, C-266/01, EU:C:2003:282, præmis 30, og *Lechouritou m.fl.*, C-292/05, EU:C:2007:102, præmis 34).
- 52 I denne henseende har Domstolen fastslået, at et nationalt eller internationalt offentligt organ, som gennemfører opkrævning af afgifter, som en privat skal erlægge til et nationalt eller internationalt offentligt organ for benyttelse af dettes tjenesteydelser, handler under udøvelse af offentlig myndighed, navnlig når denne benyttelse er tvungen og den eneste tilladte, og afgiftssatser, beregnings- og opkrævningsmåde fastsættes ensidigt over for forbrugerne (domme *LTU*, 29/76, EU:C:1976:137, præmis 4, og *Lechouritou m.fl.*, C-292/05, EU:C:2007:102, præmis 32).
- 53 Udstedelse af obligationer forudsætter dog ikke nødvendigvis udøvelse af beføjelser, som rækker ud over, hvad der gælder efter de retsregler, der finder anvendelse i forholdet mellem borgerne. Det kan nemlig ikke udelukkes, at en privatretlig juridisk person gør brug af kapitalmarkedet for at kunne finansiere sig selv, navnlig ved udstedelse af obligationer.
- 54 Hvad desuden angår hovedsagerne fremgår det ikke klart af sagsakterne, om de finansielle vilkår for de omhandlede værdipapirer er blevet fastsat ensidigt af Hellenische Republik, og ikke på grundlag af de markedsvilkår, der regulerer ombytningen og rentabiliteten i disse finansielle instrumenter.
- 55 Det er korrekt, at lov nr. 4050/2012 ligger inden for rammerne af forvaltningen af de offentlige finanser, og i særdeleshed restruktureringen af den offentlige gæld for at kunne håndtere en alvorlig økonomisk krisesituation, og det er i dette øjemed, at muligheden for en ombytning af værdipapirerne i de omhandlede aftaler blev indført med loven.
- 56 Det skal i denne henseende imidlertid bemærkes, at den omstændighed, at denne mulighed for det første blev indført ved lov, ikke i sig selv er afgørende for at kunne konkludere, at staten har udøvet sin statsmagt.
- 57 For det andet fremgår det ikke klart, at vedtagelsen af lov nr. 4050/2012 direkte og umiddelbart medførte ændringer med hensyn til de finansielle vilkår for de omhandlede værdipapirer og derfor har forårsaget den af sagsøgerne påståede skade. Disse ændringer burde nemlig følge af en flertalsafgørelse truffet af obligationsindehaverne på grundlag af ombytningsklausulen, der gennem denne lov indgår i udstedelsesaftalerne, hvilket i øvrigt bekræfter Hellenische Republiks hensigt om at ville fastholde låntagning i en civilretlig lovgivningsramme.
- 58 Henset til disse bemærkninger kan det ikke konkluderes, at hovedsagerne klart ikke henhører under civile og kommercielle sager som omhandlet i forordning nr. 1393/2007, således at denne forordning finder anvendelse på disse sager.

- 59 På baggrund af det ovenstående skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at søgsmål om erstatning for manglende opfyldelse af rådigheds- og ejendomskrav, opfyldelse af kontraktmæssige forpligtelser og skadeserstatning som de i hovedsagerne omhandlede, der er anlagt af privatpersoner, der er indehavere af statsobligationer, mod den udstedende stat, falder ind under denne forordnings anvendelsesområde, for så vidt som det ikke fremgår, at de klart ikke henhører under civile og kommercielle sager.

Sagsomkostningerne

- 60 Da sagernes behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for de forelæggende retter, tilkommer det disse at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 1, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 skal fortolkes således, at søgsmål om erstatning for manglende opfyldelse af rådigheds- og ejendomskrav, opfyldelse af kontraktmæssige forpligtelser og skadeserstatning som de i hovedsagerne omhandlede, der er anlagt af privatpersoner, der er indehavere af statsobligationer, mod den udstedende stat, falder ind under denne forordnings anvendelsesområde, for så vidt som det ikke fremgår, at de klart ikke henhører under civile og kommercielle sager.

Underskrifter